

Szentiváni Újság

Sanktiwaner Zeitung

Interjú a polgármesterrel

*Vége a nyárnak,
folytatódik a munka*

Nyitva a könyvtár

*Újra a megszokott nyitvatar-
tással, új könyvtárossal*

Mutáns csigák Szentivánon

*Aggodalomra semmi ok:
ártalmatlanok és tudományos
felfedezéshez vezethetnek*

PROGRAMAJÁNLÓ

Szeptember 7. 17.00

Pilisszentiváni Vegyeskórus Mária-napi koncertje
Helyszín: Templom

Szeptember 20. 15.00

Szüreti felvonulás és bál a Pilisszentiváni Nyugdíjas Klub szervezésében.

Indulás: az autóbuszfordulótól, érkezés a Polgármesteri Hivatalhoz. Közben két helyen is táncbemutatóval és étel-ital kínálással készülnek a szervezők.
Bál az Iskola aulájában a Spitzbuben zenekarral.
A belépés díjtalan.

Október 1. 18.00

A történelem szerelmesei - Író-olvasó találkozó Fábián Janka íróőnével.
Helyszín: Községi Könyvtár

Szeptember 8–19.

Folytatjuk a Hársas forrásnál évek óta zajló régészeti feltárást.

A jelzett időben munkanapokon reggel 7 és délután 16 óra között lesznek az ásatási munkák. Ehhez várunk önkénteseket, kortól és nemtől függetlenül, akár néhány órára is! Részletekért Marlok Tamáshoz 06-20/519-86-88, vagy Soós Balázshoz 06-20/269-8174, lehet fordulni. Feliratkozni a QR kód beolvasásával megnyitható táblázatban lehet.

Megszülettek

Marlok Martin Hunor 2025.07.09.

*Csizmadia Evelin
Marlok Zoltán*

Isten hozott!

Házasságkötések

**Tasi-Kollár Nikolett
és Tasi Marcell**
2025.07.12.

**Wippelhauser Petra Cintia
és Kisházi Erik**
2025.07.28.

**Pálincás Renáta Katalin
és Daru Zoltán**
2025.07.28.

**Nagy Krisztina
és Kállai Béla**
2025.08.18.

**Csík Zsófia
és Bártfay Bence**
2025.08.21.

**Dr. Gattyán Panna Piroska
és Kiss Attila**
2025.08.21.

**Várhelyi Bettina
és Várhelyi Péter**
2025.08.23.

Sok boldogságot!

Gyász hírek

Bubrovsky Róbertné (76)
2025.07.04.

Hostnik Józsefné (89)
2025.07.07.

Tóth László (71)
2025.07.17.

Késmárki Vilmos (78)
2025.07.18.

Szauter Miklósné (87)
2025.08.15.

Somogyi Istvánné (87)
2025.08.13.

Hidvégi Lászlóné (76)
2025.08.13.

Mirk Zoltán (58)
2025.08.15.

Grimm Ferencné (65)
2025.08.29.

Nyugodjanak békében!

Egy kicsit szentiváni is az ország tortája

A Magyar Cukrász Ipartestület minden évben kiválasztja a Magyarország Tortáját, amely méltó módon kívánja bemutatni a magyar cukrászat hagyományait, értékeit és kreatív alkotóerejét.

A 2025. évi versenyt a „Dobostorta 140” témakörben hirdette meg a cukrász szakmai szervezet, Dobos C. József hungarikummá nyilvánított ikonikus remekműve, valamint a világhírű mester munkássága előtt tisztelegve. A pilisszentiváni születésű Balogh László és Kis Roland gyulai cukrásmesterek alkotása, a „DCJ STÍLUSGYAKORLAT” fantázianeveű torta viselheti idén a Magyarország Tortája címet. A torta már látványban sem szokványos, hiszen a különböző ízeket függőlegesen rétegezték benne. A meggy, a csokoládé és a karamell keveredve különleges gasztronómiai élményt nyújt.

A Magyarország Cukormentes Tortája versenyt Kovács Alfréd váci cukrász nyerte az „Álmodozó” fantázianeveű kreációjával. A torta békebeli hangulatot áraszt, felidézi olyan klasszikusok ízvilágát, mint a Lúdláb vagy a Rigójancsi. Ráadásul hozzáadott cukor nélkül. A győztes édesség különlegességét a csokoládé és a meggy karakteres párosa adja.

A tortákat öt környékbeli cukrászdában kóstolhatjuk meg: Pilisvörösváron a Szamos Cukrászdában, az Emil Cukrászdában, a Tácsik Cukrászdában, Piliscsabán pedig a Máksüti Kézműves Cukrászdában és Pomázon a Maroni Cukrászdában.

Kovács Veronika

Kezdődik az iskola és az óvoda!

A több mint két hónapos szünet után szeptemberben ismét becsöngetnek az iskolában, és bizony az óvodában is indul az új nevelési év! A legkisebbek bizonyára izgatottan várják az első napokat, hogy felfedezzék a számukra új világot.

Bár a nagyobbak már pontosan tudják, mi vár rájuk, emiatt nem is mindenki örül őszintén az évnytőnek, azért az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy a szünet után sokan várják már a találkozást a barátokkal, tanárokkal, óvónőkkel. Az első pár nap mindenki számára izgalommal teli és szórakoztató, talán csak a reggeli ébredés okozhat majd nehézséget. Az óvodát és az iskolát kezdők számára azonban komoly változást hoz a szeptember, hiszen számukra teljesen új, ismeretlen terepen kell helytállniuk.

A Pilisszentiváni Német Nemzetiségi Óvodába idén 61 gyerek iratkozott be, ebből nem mindenki kezd szeptemberben, a kisebbek - akik még nem töltötték be a 3. életévüket - később, fokozatosan csatlakoznak majd a csoportokhoz. Idén is két kiscsoport indul, a Százszorszép csoportban Rákos Szilvia, Hostnik Bianka óvónők és Vargáné Németh Anikó dadus, míg a Tulipán csoportban Klingerné Hajdú Mária, Bartl Dóra óvónők és Pajer Szilvia dadus várják a kicsiket. A tanévet összesen 7 csoporttal kezdik meg az óvodában.

A Német Nemzetiségi Heidi Óvoda és Bölcsőde 64 gyerekekkel kezdi az idei nevelési évet, ebből a bölcsiben 7, az oviban 14 új beiratkozót köszönthettek. A kiscsoportban 17 gyereket várnak izgatottan az óvónők: Gyáni Daniella és Zarka-Breier Klaudia.

A Pilisszentiváni Német Nemzetiségi Általános Iskolában idén két első osztály indul. Bánhidi Andrea és Páva Anett tanárnők fogadják szeretettel a kisdiákokat. Az 1. A és az 1. B osztály is 26-26 fővel kezdi meg a tanévet. Bánhidi Andrea számára fontos, hogy sok játékkal, mesével és mozgással fűszerezve tanítson. Páva Anett szeretné, ha bizalommal teli légkört tudna teremteni és a gyerekekből szeretne egy összetartó közösséget kovácsolni.

Kovács Veronika

Fotó: Magyar Cukrász Ipartestület

Köszönetnyilvánítás

Köszönjük mindenkinek, aki Klinger György temetésén részt vett, elkísérte utolsó útjára, és fájdal munkában osztozott.

Klinger család

Mi történik mostanában a Hivatal és az Önkormányzat háza táján?

Interjú Richolm Erik polgármesterrel.

Úgy tűnik, hogy most augusztus végén - szeptember elején csomó minden történik egyszerre, rengeteg napirendi pontot tárgyalatok a képviselő-testületi ülésen. Ez azért van, mert vége a nyárnak és most lendültk bele újra a munkába?

Egyáltalán nem! A nyárra igazgatási szünet nem került elrendelésre, a Hivatal folyamatosan nyitva tartott, zajlott a munka. Talán a mai [augusztus 25-én a testületi ülés után beszélgettünk] rengeteg napirendi pont azzal van összefüggésben, hogy júliusban nem volt ülés, a legutolsó rendes ülésünk június 30-án volt, a közel két hónap alatt pedig sok kérdés merült fel.

Min dolgoztatok nyáron?

Sok projekt fut párhuzamosan, de a különböző pályázatok, támogatási igények benyújtása is sok feladattal jár. Miközben a tavasszal megvalósult illegális hulladékfelszámolási pályázat elszámolása zajlik, beadásra került a Magyar Falu Program keretében egy pályázat a Klapka utca lakótelepet érintő szakaszának a felújítására, illetve egy további pályázat az óvodai udvar játékeinak megújítására, melyekről már korábban is beszámoltunk. Egy energetikai korszerűsítést célzó pályázat eredményeképpen éppen most zajlik az óvodában egy 10 kW-os napelemrendszer telepítése és további 3 csoportszoba klímával való ellátása, így mostantól már minden csoportszoba klimatizált.

A nyárnak szerintem nagy eredménye volt, hogy Soltész Miklós államtitkárt meghívtuk Szentivánra és ő biztosított a Bethlen Gábor Alapon keresztül a Tájháznak 15 millió forint vissza nem térítendő támogatást, melyből március végéig az épület múzeumának helyiségei fognak teljesen megújulni. Új vakolat, új padló, energetikai korszerűsítés...

Szintén jó hír, hogy a Versenyképes Járások Program keretében 27 777 777 Ft-ot nyertünk. Itt fontos zárójelben elmondani, hogy ennek a programnak befizetői vagyunk az idei évben, ugyanis a program finanszírozása a szolidaritási hozzájárulást teljesítő településektől elvont iparüzési adó növekményből történik, mely az esetünkben előzetes becsléseink szerint az elnyert összeg többszörösét is kiteheti. Az elnyert összegből tervezünk egy új kisteherautót beszerezni a közösségzöldgazdálkodás számára, valamint az egész falu területén szeretnénk a köztéri hulladékgyűjtő kosarakat lecserélni. Érdekesség, hogy a Versenyképes Járások Program egyik első eredménye a solymári körforgalom, melynek építési költségeit az általunk elnyert összeggel megegyező összeggel támogatta a program.

Az idei évtől több, a Nemzeti Kulturális Alap által meghirdetett pályázatban is érdekeltünk vagyunk. Sajnos az elvonások miatt az idei évben önerőből nem tudtuk volna finanszírozni a hárs-erdei régészeti ásatásokat, de köszönhetően dr. Simon Bencének, aki az ásatásokat vezeti az ELTE pályázatot nyújtott be, melynek 30%-os önrészt az önkormányzat átvállalta. Emellett az önkormányzat önállóan is nyújtott be támogatást a közművelődési feladatok segítésére, melynek keretében egyszerűen kezelhető, de minőségi hangosító rendszerek beszerzésére pályáztunk, melyeket a civil csoportjaink rendelkezésére bocsátanánk, hiszen ennek a megszervezése állandó probléma. Bízunk benne, hogy ezek a pályázatok sikeresek lesznek.

Áttérve a személyi oldalra, május óta a könyvtár csökkentett nyitvatartásban volt látogatható. Augusztus 1-től Dubiczki Eleonóra személyében újra van könyvtárosunk, valamint Zrupkó Zsolt közterület-felügyelő is csatlakozott a Hivatalhoz. Bodnár Ferenc – az eddigi településőr –

nyugdíjba vonul, Zsolt már közterület-felügyelőként látja el a feladatát augusztustól. Emellett az állam támogatásával egy gyakornoknak tudtunk munkát adni nyáron, egy lelkes és szorgalmas diáklánnyal dolgoztunk együtt, aki sokat segített. Lehet, hogy lesz lehetőségünk hasonló diákmunkát kínálni a jövőben, bátorítanék mindenkit, hogy jelentkezzen.

És nemrég állt helyre a rend az Óvoda utcában.

Július 7-én és 27-én is óriási vihar volt a faluban, én az első alkalommal pont nem voltam itthon, akkor voltam szabadságon. Mindkét alkalommal sok kár keletkezett az Óvoda utcában, az Aranyhegyi-patak medrében, beázott az iskola több helyen és a Slótyi mentén is letört egy nagy ág. Ezek hetekig láthatóak voltak és problémákat okoztak. A patakmeder újabb károsodásai miatt nyújtottunk be vis maior pályázatokat az államhoz, de a biztosítótól is kaptunk körülbelül 2 millió forintot, amiből a könyvtár felpúposodott laminált parkettáját váltottuk ki járólapra körülbelül 30 m²-en, illetve az étkezőben gipszkartonozás és festés történt.

Most már mondhatjuk, hogy a nagyobb esők rendszeresen okoznak problémákat. Lehet-e ezeket előre látni? Mi ebben a feladata az Önkormányzatnak és mi a feladata a lakosoknak?

Alapvetően ez nem látható előre. Sajnos az elmúlt évek tapasztalatai és a médiából érkező hírek alapján borítékolható, hogy ez csak rosszabb lesz. A csapadékok egyre ritkábbak, amikor pedig esik, akkor hatalmas mennyiség zúdul le rövid idő alatt, amit nehéz kezelnie a csapadékvízvezető rendszereknek. Azzal mindenképpen számolni kell, hogy ha nagy eső van, akkor hasonló káresetek be fognak következni. Mit tehetünk ellene? A jelenség ellen semmit, de a károkat meg tudjuk akadályozni például az esővíz telken belüli felfogásával, tárolásával, szikkasztásával és az árkok tisztántartásával. Ha a vizet nem fogjuk fel, akkor a település alsóbb részein fog koncentráltan megjelenni, vagy ami még rosszabb, a csatornahálózatot terheli az illegális csapadékvízbevezetések miatt. [lásd Őri Lajos napirend előtti felszólalását a testületi ülésről szóló cikkben].

A legolcsóbb kármentesítés a megelőzés. Erre jó példa a Klotz köz tetején levő lépcső, ahol zúdult le a víz, mosta le a domboldalt a Szabadság utcára és ez be is járta az internetet és a különböző híradókat. Ezen a területen semmi probléma nem lett volna, ha az árkok tisztán lennének tartva és a száraz fű, a levelek, a hordalék nem tömítette volna el a lefolyó rácsait. Éppen ezért kötelessége mindenkinek, hogy a saját ingatlana előtt rendet tartson, itt a lakosságnak is van felelőssége. Ez vonatkozik a külterületi utakra is. Nagyon jó volt látni, hogy sok helyen a lakosok maguk is elvégezték a kisebb munkákat, nyilván ahol akkora volt a probléma, ott mi is és a segítségüket felajánló vállalkozók is kivették a részünket.

Olcsóbb egyszer kisöpörni az árkot, mint milliókat fizetni a közös pénzünkből a károk helyreállítására.

Abszolút! Szerintem, hogyha egy évben kétszer az ember ezeket a munkákat elvégzi, és mondjuk összesen egy délelőttöt rászán, és ezt mindenki megcsinálja, akkor sokkal előrébb leszünk. A közterület-felügyelő, Zsolt erre fel fogja hívni a problémás területeken lakók figyelmét és ebben kérem én is a lakosság közreműködését.

Az esőzések okozta károkon kívül van-e még valami, amit mostanában felújít az Önkormányzat?

Éppen a legutóbbi testületi ülésen döntöttünk az Óvoda és a Petőfi utca sarkán levő árok és járda helyreállítási munkák megrendeléséről, illetve a költségvetésbe is vannak műszaki területet érintő beruházások tervezve, mint például a végleges árambekötés kialakítása a Kucmag réten. Emellett a következő hetekben tervezünk beadni egy új pályázatot a Leader Programon keresztül, melyből az Aula teljes padlózatát, a székeket és az asztalokat szeretnénk felújítani. Amennyiben ez a pályázat támogatást nyer, úgy leghamarabb jövő tavaszra készülhet el. Most az iskolakezdésre 50-60 db új konyhaszékot vásároltunk az étkezőbe, valamint a község-gazdálkodásnak is folyamatos munkát adott a közterületek, zöldfelületek kezelése. Látjuk, hogy sok dolog problémás, sok helyre kellene pénz, de az idei évben sajnos önhibánkon kívül kevés szabad mozgatható pénzünk van. A korábbi években abból a szempontból szerencsésebb helyzetünk volt, hogy nálunk maradt iparűzési adó növekmény, ez kvázi egy többlet volt, amivel szabadon gazdálkodhattunk, a tartalékainkat növelte.

Vége a nyárnak, szép volt az augusztus huszadikai ünnepnap és jót is buliztunk. Mi várható szeptemberben?

És kifejtetted, hogy az idei ünnep különlegessége volt, hogy 19-én este a Danubia zenekar is nálunk járt. Sok program lesz most szeptemberben is, még augusztus 30-án [lapzártá után] Bányásznapi lesz, szeptember első hétvégéjén az énekkar tart Mária-napi koncertet, azután pedig indulnak az ásatások. Bízunk mindenkit a részvételre, mert nagy élmény. Végül pedig szeptember 20-án szüreti felvonulás lesz a Nyugdíjas Egyesület szervezésében.

Vannak már távlati tervek is?

Itt szeretném beharangozni, hogy a Déryné program keretében egy újabb előadást nyertünk. Az Oberon társulat előadásának címe "Jó szerencsét!". Ők ugyanaz a társulat, akik a Búndeltancz című darabot hozták tavaly Szentivánra. Szerintem nagyon szép előadás lesz, és azon vagyunk, hogy a decemberi bányásznapi környékére tudjuk ezt megszervezni. Nyilván ez még változhat, de nagy szó, hogy bő egy éve szálltunk be a Déryné programba és ez a harmadik előadás, ami az Aulába érkezik.

Bárdi Bálint

Licht am Ende des Tunnels!

In der Juli-Nummer der Zeitung berichteten wir über Geldmangel bei der inneren Rekonstruktion unseres Heimatmuseums. Im letzten Satz baten wir um Ratschläge oder Ideen zur Geldbeschaffung. Niemand rührte sich, wir bekamen keine Vorschläge.

Selbst ist der Mann – wir versuchten es beim Ministerium. Wir luden den Staatssekretär Miklós Soltész, der im Amt des Ministerpräsidenten für Beziehungen zur Kirche und zu den Nationalitäten verantwortlich ist, zu uns ein. Er nahm die Einladung an und Anfang Juli besuchte er Sanktiwan. Wir zeigten ihm unseren Stolz, das Heimatmuseum, das Ansiedlungsdenkmal und auch den Kindergarten. Dann schilderten wir die finanzielle Seite der Renovierungsarbeiten am Museum. Von unserem Engagement und bisherigen Ergebnissen war er überwältigt, es gefiel ihm sehr, was alles unsere deutsche Selbstverwaltung bisher getan hat. Nach dem Besuch schrieb der Bürgermeister ein offizielles Gesuch an Herrn Soltész und fügte aktuelle Kostenvoranschläge über die Renovierungsarbeiten bei. In ein paar Wochen kam die Antwort: 15 Millionen Forint erhält die Gemeinde Sanktiwan, um die Renovierung des Heimatmuseums durchführen zu können. Welch eine Freude! Die Arbeiten sollen bis Ende März 2026 abgeschlossen werden. Nun sind wir dran... Es geht um Neuverputz und einen neuen Bodenbelag in beiden Zimmern sowie in Küche und Speisekammer. Auch die Mauern sollen durch Wasserstopinjektion vor Nässe geschützt werden.

Bild: Maria Mirk

Aber... Wie sollen denn die alten, angeschlagenen, teilweise unbrauchbaren Möbelstücke in die schönen Räume wieder hineingestellt werden? Natürlich schön restauriert! Das kostet einen Haufen Geld. Und das ist die nächste Hürde. Es wurden bereits Kostenvoranschläge eingeholt, die uns ungefähr die Größenordnung der nötigen Gelder zeigen: insgesamt an die 3 bis 3,5 Millionen Forint. Dazu müssen wir uns noch etwas einfallen lassen. Möglicherweise eine Sammelaktion? Oder ein Wohltätigkeitskonzert, bei dem die Einnahmen zu diesem Zweck verwendet werden? Mal sehen. Auf jeden Fall werden wir in der Sanktiwaner Zeitung über den Fortschritt der Arbeiten und die Entscheidungen der Selbstverwaltung berichten.

Maria Mirk

Bild: Tamas Radnai

Fény az alagút végén! A Tájház múzeumi részének felújítására Pilisszentiván Község Önkormányzata egyedi kérelem alapján 15 millió forintot kapott a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkárságától. Soltész Miklós egy szentiváni látogatása után hozta meg döntését. A belső vakolás, a falak nedvességmentesítése és a padlózatcsere befejezésének határideje 2026. március vége. Gondot okoz a múzeumban őrzött bútorok restaurálási költségeinek előteremtése. Esetleg gyűjtéssel, vagy jótékonysági rendezvény segítségével sikerülhet összegyűjteni a szükséges 3-3,5 millió forintot.

Óvoda és iskola története a régi Szentivánon

Az első szentiváni ovis csoportok magánházakban működtek, az iskola tanítói pedig egyszerre voltak kántorok és harangozók. Többek között ez is kiderült a 300 éves jubileumi előadássorozat szeptemberi eseményén. A helyi oktatási intézményekről Keszleri Gyöngyvér és Mravinacné Pogonyi Zsuzsanna beszéltek, archív fotókkal és történetekkel mutatták be, hogyan alakult az óvoda és az iskola a kezdetektől a mai napig. A teljes előadás megtekinthető a PilisTV YouTube csatornáján a QR kód beolvasása után.

Mikről döntött a képviselő-testület augusztusban?

A szokásosnál jóval több, 22 napirendi pontot tárgyaltak a képviselők augusztus végén. Most is a legfontosabb döntéseket emeltük ki, a teljes jegyzőkönyv a www.pilisszentivan.hu oldalon található.

Az ülés első része nyilvános volt, Őri Lajos, helyi lakos és volt önkormányzati képviselő szólalt fel napirend előtt. A testületnek elmondta, hogy a nagy nyári esőzések után a visszafolyó csatornavíz elárasztotta a szabadság utcai családi házuk fürdőszobáját. Szerinte ez azért történt, mert sokan – illegálisan – rákötötték a csapadékelvezető rendszerüket a szennyvízelvezető csatornára, ami nagy esőzésekkor nem bírja a terhelést. Arra kérte az Önkormányzatot, hogy intézkedjen és találja meg ezeket a bekötéseket és ha kell bírságozzon.

Saposnyikov Viktória gyógytornásznak adta bérbe az Önkormányzat az orvosi rendelő egyik emeleti helyiségét. A bérlő megjelent az ülésen és elmondta, hogy gyógytornász vállalkozóként dolgozik, szeretne nem csak betegekkel, rehabilitációval, hanem prevencióval és kismamákkal is foglalkozni. Marlokné Somogyi Ildikó alpolgármester javasolta, hogy a bérleti díj ne rögtön 2026 januárjától, hanem csak 2027 januárjától emelkedjen az infláció mértékével, amit a többi képviselő támogatott.

Új számítógépek vásárlásáról döntöttek a képviselők. A Hivatal és intézményei jelenleg Windows 10-et használnak, amelynek a frissítései idén októberben megszűnnek. A biztonság érdekében Windows 11-re kell váltani, azonban a jelenlegi gépek nem felelnek meg az új rendszer hardverkövetelményeinek. 2025-ben a tartalékkeretből 19, 2026 elején a következő költségvetés terhére további 10 számítógépet cserélnek, összesen bruttó 4,56 millió forint értékben.

A július 7-én és 27-én tapasztalt heves esők több helyen károkat okoztak a településen. Az Aranyhegyi-patak medrének megrongálódása miatt vis maior pályázatot nyújt be a hivatal az államhoz, míg az Óvoda utcában a fekvőrendőrt és egy tisztítóaknát kellett helyreállítani, összesen 1 320 800 forint értékben. 1 074 928 forintba kerül az Óvoda utca-Petőfi utca árkainak és járdáinak helyreállítása. A külterületi utak javítását – 508 ezer forintból – részben helyi felajánlásokkal, részben vállalkozók bevonásával végezték el. A Slötyinél a viharban megsérült fa eltávolítására 650 ezer forintot fordítottak.

Nem fogadták el a képviselők a közvilágítási rendszer karbantartására érkezett ajánlatokat. Eversné Gönczi Ildikó elmondta, hogy a beérkezett ajánlatok alapján egy vállalkozó rendelkezésre állása nagyon sokba kerülne az Önkormányzatnak. Mivel a rendszer teljesen új és pár kezdeti hibától eltekintve nem volt vele probléma, ezért eseti megbízásokra keresne inkább vállalkozót. Ezzel a képviselők is egyetértettek.

A képviselők elfogadták 2025 második negyedévének pénzügyi előirányzatát és pénzügyi beszámolóját. Az előző negyedévben 96,3 millió tartaléka volt a településnek, ez június végére 103,2 millióra nőtt.

Peller György jegyző benyújtotta a polgármesteri hivatal 2024. évi tevékenységéről szóló beszámolóját, amit elfogadtak a képviselők. Ebből az derül ki, hogy a hivatal dolgozói milyen és hány darab ügyet intéztek az elmúlt évben.

A jogszabályok alapján az önkormányzatoknak helyi esélyegyenlőségi programokat kell kidolgozniuk 5 éves ciklusokra. A helyi intézmények képviselőiből álló Helyi Esélyegyenlőségi Fórum még májusban összeült, az ő segítségével jött létre a sérülékeny csoportokra fókuszáló terv, melyet a testület elfogadott.

Az ELTE pályázik az idei régészeti ásatás költségeire. A pályázathoz szükséges 30 százalék önrészt, azaz 986 850 forintot az Önkormányzat biztosítja.

Aktualizálta a testület a köztéri kamerarendszerre vonatkozó rendeletet. Erre azért volt szükség, mert az utóbbi években több új kamera került felszerelésre a településen.

Elfogadta az erdőtervet a képviselő-testület. Úgy döntöttek, hogy idén csak a veszélyes feketefenyőket vágják ki, a tűzifának való akácokat későbbre tartalékolják. A szakirányítói feladatokkal Heim Mártont bízták meg.

Baranyi Krisztina kért támogatást Varga Csaba díszpolgár könyveinek újranyomásához. A 2012-ben elhunyt animációsfilm-rendező 2025 októberében lenne 80 éves. A képviselők 100 000 Ft támogatást szavaztak meg.

A Helytörténeti Egyesület szeretne emléket állítani a 300 éve Szentivánra települt családok első temetkezési helyének. A temető a mai Napközi köz területén helyezkedett el, a képviselők engedélyezték az emlékmű megépítését a közben lévő önkormányzati ingatlanon.

Új légkondicionálókat kap az Óvoda. Az intézmény napelemre és légkondicionáló eszközökre nyert 4 277 000 Ft-ot a „Nemzetiségi célú, energiahatékonyságot elősegítő beruházási és karbantartási tevékenységek költségvetési támogatása” nevű pályázaton. Ezt 363 744 forinttal egészítette ki az Önkormányzat, az összegből 3 légkondicionálót és egy 10 kW-os napelemrendszert építenek.

A képviselők zárt ülésen döntöttek egy szociális támogatási kérelemről és a Pilisszentivánért Emlékermek adományozásáról.

Bárdi Bálint

KIÁLLÍTÁS AJÁNLÓ:

Sváb ruhák a Néprajzi Múzeumban

A kiállítás legalább annyira szól a ruhákat hordó nők történeteiről, mint magukról a tárgyakról. A "Súlyos anyag. Nők – Viseletek – Élettörténetek" című tárlat 2026. január 25-ig tekinthető meg.

1945-ben több mint 50 ezer romániai, jugoszláviai és magyarországi sváb nőt hurcoltak el a Szovjetunióba kényszermunkára. Köztük volt Márcz Elisabeth, akit a tolnai Murgáról deportáltak és a munkatáborban hunyt el. Elisabeth otthon maradó családját ezután nem sokkal Németországba telepítették ki, ahova hagyományos selyemruhákat is magukkal vitték. Katharina, Elisabeth akkor 15 éves húga hordta a nővére ruháit, azonban egy idő után divatosabb darabokra kezdett el vágni. Szülei megengedték neki, hogy a viseletek egy részét újraszabja és modern ruhákat készítsen belőlük. Így készült a zöld dirndli, amit Katharina adományozott az ulmi Dunai Svábok Központi Múzeumának (németül Donaueschinger Zentralmuseum), az anyagokból az átalakítás közben levágott darabkákkal együtt, melyekre már nem volt szükség, de mégsem dobta ki őket.

Ez csak egy a kiállítás 20 női ruhája és a 20 története közül. Sokat megtudhatunk arról, hogy hogyan készültek és mikor viselték ezeket a hagyományos ruhákat, de rajtuk keresztül az is kiderül, hogy mi volt a sváb nők szerepe a társadalomban, és milyen viszontagságokon mentek keresztül a 20. században.

Ulm a Magyarországra vándorló svábok fontos állomása volt. A duna-menti településen szálltak hajóra a Kárpát-medence felé tartó németek. Ezért is kapott a városban helyet a Dunai Svábok Központi Múzeuma. Az általuk a mai Horvátország, Szerbia, Románia és Magyarország területéről gyűjtött ruhák kerültek kiállításra.

Az első Pilisszentivánra érkező német telepesek is Ulmban szálltak a tutajokra, de Szentivánról vagy a környékről származó ruha nincs a kiállított darabok között. Azonban a szentiváni sváb népviseletekről Zsámboki Szabolcs tartott egy hosszabb előadást a jubileumi előadássorozat részeként 2024-ben. Ez a PilisTV YouTube csatornáján nézhető vissza.

Bárdi Bálint

7. KÉPKŐ NYOMOZÁS

A német egyenruhás katonák csákánnyal és lapáttal kezükben ásták a kálváriadomb oldalában a lövészárkot. Nehéz és sietős dolguk volt, hiszen a dolomit nem adta könnyen magát, és mert a hírek szerint a szovjet erők nyugat felől a fővárost készültek bekeríteni. Ha pedig így lesz, akkor Szentivánt is eléri a front. A parancs szerint pedig a várost a végsőkig védeni kell. Néhány helyi férfi is részt vett a felkészülésben, főleg olyanok, akiknél katonát szállásoltak el. A domboldal közepe felé, a nyugati oldalon még egy géppuskafészket is kialakítottak.

A fotó 1975-ben készült.

A domb tetején azonban a békéért halálba menő Jézus sírját jelképező kálváriakápolna állt. Míg nyugati oldalának alján (a mai buszforduló szomszédságában) egy kis kőoszlop, egy Bildstock, ami akkor már több mint 140 éve figyelte a közelben zajló eseményeket.

Alacsony természetével nem keltett nagy feltűnést, ám anyagában kemény, időtálló jelnek bizonyult. A falu nyugati végében álló képkő Szentiván lakott területének végét jelezte, és hárshegyi homokkőből készült. Zömök és dísztelen vonalaival az 1700-as évek egyszerűségét és erejét fejezte ki. Ez az egyetlen olyan képkő, amiről írásos emlékünkből maradt fenn, még 1799-ből! Innen tudjuk, hogy ki állíttatta, és hogy miért:

“A Filiának [Szentiván akkori egyházi rangja] van egy útjelzője, amit Szt. Vendelnek állítottak, valamerre a szőlőbe vezető út mentén. A korábban elhunyt Metzger Márton telepes állíttatta, meg van áldva, de gyenge alapozású.” 1817-ből pedig ezt olvashatjuk róla: „... egy Szt. Vendel oszlop (statua) található a szőlők közelében, Metzger Márton állíttatta, ő az alapítója és fenntartását mind családja viseli.”

Ki is volt ez a Metzger Márton? Annyit tudunk róla, hogy 1733-ban, 12 évesen érkezett a faluba és szüleivel a mai Tájház helyén álló egyszerű vályogházban lakott. Ez akkoriban rangot is jelző hely volt, hiszen a kastély mellett állt, ami a földesúrral való jó kapcsolatát is jelezte. 15 gyereke született (két feleségtől) akik közül csak négyen éltek meg

a felnőttkort. Földművelésből és állattartásból élt, ami közül utóbbi lehetett a meghatározóbb. A képkövet ugyanis Szent Vendelnek, a pásztorok védőszentjének ajánlotta és nem a szőlőművesek (Szent Donát), vagy a földművesek (Szent György) oltalmazóinak. A kálváriadombon ekkor már kereszt állt, amit az 1799-es feljegyzések szerint szintén Metzger Márton állíttatott. A családfő azonban 1779-ben, 58 éves korában meghalt. A képkövet tehát valamikor 1750 és 1779 között emelték a mai helyére.

A kopár dombon a kereszt, a domb nyugati oldalán pedig a kőbányába, szántókra, szőlőkre és legelőkre vezető út, alapos indokot adott a Bildstock állítására. A napi rendszerességgel erre járók megálltak egy rövid imára, amiben kedvező időjárást, és a munkából való szerencsés visszatérést kérték. A becslést 1765-ös év óta eltelt 260 év alatt a képkő előtt vonultak el a hárshegyi homokkővel megrakott szekerek, amiből a falu pincéinek, házalapjainak, kútjainak és a templomfalainak nagy része épült. A Csaba felől érkező kereskedők, és vándorok pedig talán észre sem vették a sötét színű képkövet. Az 1848-as forradalom után itt haladtak el az otthonukba visszasiető, korábban összeverbuvált szabók és vargák. Majd 100 év múlva pedig, a második világháború vége felé, erre menekültek katonai teherautókon a megfélemlített szentivániak, és itt jöttek be a Nagyszénásról érkező szovjet katonák.

2008 novemberében ez a képkő is gondos kezekbe került, amikor is a Helytörténeti Egyesület felújíttatta és a fülkébe Pittner Ágnes, Szent Vendel képét festette. Letisztították, és követ fehérre festették, és azóta a feketefenyők alatt világít és ébreszt gondolatot az arra járókban.

Ki emlékszik bármilyen eseményre, ami ezzel a képkővel kapcsolatos?

Kinek van fotója erről a képkőről az 1975 előtti időkből?

Marlok Tamás

A fotó 2008-ban készült.

A válaszokat, fotókat az alábbi személyek várják:

Sági Balázs

tel.: 06-30/590-10-66,

e-mail: s.balazs86@gmail.com

Marlok Tamás

Tel.: 06 20 519 8688,

E-mail: fogadd@gmail.com

Miért jó sportolni?

A gyerekeket nem nehéz meggyőzni arról, hogy focizni jó! Főleg, ha kijönnek egy edzésre, ahol látják, hogy a fiúk és lányok vidáman, sokat nevetve játszanak, futnak a labda után. A szülőkkel kapcsolatban már nincs mindig ilyen könnyű dolgunk, hiszen ők megoldandó feladatnak látják a gyerekek edzését, az anyagi kiadásokról – felszerelés, havi díj, meccsek – stb., már ne is beszéljünk. Néhány éve elém került az interneten egy nagyon jó írás, amit azóta is szívesen osztok meg a szülőkkel, leendő focisták szüleivel. Most az újság hasábjain is megosztom ezt.

Miért fizetünk azért, hogy a gyerekek sportoljon?

Nos, nem a sportért fizetünk, hanem, hogy megtanulja....

- ha fáradt, akkor is érdemes tovább küzdeni, edzésre menni,
- győzelem már az is, ha legyőzi önmagát,
- hogyan legyen fegyelmezett, koncentrált és elhivatott,
- hogyan tud gondoskodni a testéről, hogyan tudja jobbat tenni a siker érdekében,
- miként dolgozzon másokkal együtt, hogyan legyen jó csapattárs, nemeslelkű a vereségben és alázatos a sikerben,
- hogyan birkózzon meg a csalódottsággal, amikor nem éri el azt a helyezést, győzelmet amit remélt, de mégis hétről hétre visszamegy, és a legjobbat nyújtja,
- hogyan tűzzön ki magának célokat, és azokat meg is valósítsa,
- hogyan tisztelje önmagát és a társait, a bírót és az edzőket,
- hogyan gazdálkodjon jól az idejével, és ezt a tapasztalatot az iskolában is kamatoztassa.
- A sport által életre szóló barátságokat köthet, szép emlékeket szerezhet és a képernyő bámulása helyett a szabad levegőn mozog.

Ezért érdemes például focira jártni a gyereket.

Steckl Rita

FOCIZZ NÁLUNK!

A Pilisszentiváni Sportegyesület várja a focizni vágyó gyerekeket 4 éves kortól U19-es korosztályig!

"A SPORT MEGTANÍT BECSÜLETESEN GYŐZNI VAGY EMELT FŐVEL VESZÍTENI. A SPORT TEHÁT MINDENRE MEGTANÍT."

T: 06703110317
SZENTIVAN.UTANPOTLAS@GMAIL.COM

A szentiváni diákok nyári tábori élménye Kalandok és közös emlékek

A szentiváni gyerekek rengeteg táborban vehettek részt idén, a táborszervezőktől sok "levelet" kapott a Szentiváni Újság.

A Pilisszentiváni Német Nemzetiségi Általános Iskola diákjai idén nyáron több táborban – amelyek közül hármat az iskola és az Önkormányzat közösen szervezett – vehettek részt. Ezek mindegyike felejthetetlen élményeket kínált. A közös pont: vidámság, barátság és rengeteg új tapasztalat.

Pilisszentiván Község Önkormányzata, mindhárom tábor megvalósításához jelentős támogatással járult hozzá, a filmes tábor a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) és a Gombolyag Alapítvány támogatása.

Vértesszőlési tábor

Június 30. és július 4. között 39 alsós diák és 4 pedagógus indult útnak Vértesszőlésre, ahová immár 14 éve szívesen tér vissza iskolánk közössége. A gyerekek napjait vízcicsúzás, falmászás, lovaglás és kézműves foglalkozások tették színessé. A hét fénypontja az utolsó esti táncos buli volt, amelyen kicsik és nagyok együtt ropták. A táborozók rengeteg mosollyal és új barátságokkal tértek haza.

Szabóné Székely Zita

Napközis tábor Pilisszentivánon

Július 7–11. között az iskola falai között, de sok-sok kirándulással zajlott a napközis tábor, amelyre 50 gyermek jelentkezett. A Budakeszi Vadaspark látogatása, népi játékok, minigolf, kézműves foglalkozások és sportprogramok színesítették a hetet. A Pilisi Len Látogatóközpontban interaktív módon ismerkedhettek meg a gyerekek a természet értékeivel. A hét végére ugrálóvár és fagyizás koronázta meg az élményeket, a gyerekek pedig saját készítésű karkötőkkel és díszített pólókkal térhettek haza.

Tallérné Majtényi Krisztina

Filmes alkotótábor – „Gondolat-gombolyag”

A nyár egyik legkülönlegesebb programja a filmes tábor volt, amelyhez húsz nyolcadikos diák csatlakozott. A csoportok saját forgatókönyvvvel és ötletekkel készültek, majd a hét során két filmet is készítettek: *Eltűntnek nyilvánítva* és *A harcos* címmel. A forgatásokat szakmai előadások, filmnézések, kézműveskedés és persze közös strandolás színesítette. A hét végén hatalmas élményt jelentett együtt megnézni az elkészült filmeket. A tábor résztvevői nemcsak filmes tudással, hanem közösségi élményekkel és tartós barátságokkal gazdagodtak.

Mravinacné Pogonyi Zsuzsanna

Német nemzetiségi tábor

Július közepén egyhetes napközis tábort szervezett a Német Nemzetiségi Önkormányzat a Tájházban. A gyerekek nemcsak jól szórakoztak, de sok érdekességet tanultak őszeink életviteléről, szokásaikról. Barkácsoltak, bababúrt készítettek bogáncsból, babákat fakanálból, ezenkívül meglátogatták a régészeti múzeumot, ahol Marlok Tamás izgalmas feladatot adott a gyerekeknek, a bányásházban pedig Kovács István mesélt érdekes dolgokat a régi szénbányáról. A gyerekek éneket tanultak Gátas Erzsike nénivel, svábtáncot Szuliman-Koczó Dórával, de kirándultak a tanösvényen, jártak a budaörsi Tájházban, flézlit fontak a Sváb Sarokban és Metzger Rezső bácsival palántáztak is.

Focitábor

A Pilisszentiváni Sportegyesület 3 táborában közel 70 gyerek vett részt. A programok közül értelemszerűen a foci volt a legkedveltebb, de a Berta Laci által levezényelt erőnléti edzés, kötélhúzás is nagy sikernek örvendett, ahogy népszerű volt a dartsfoci is.

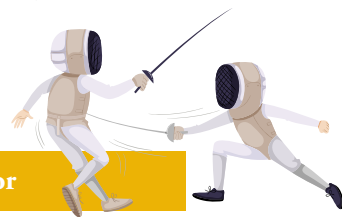
Nyári kalandok

A Pilisi Len Látogatóközpont idén is megrendezte népszerű nyári táborát, a Lenvirág Tábort. A két turnusban összesen 45 lelkes kis természetbúvárt fogadtunk. A tábor legizgalmasabb és egyben legfrissítőbb programja a közös dunai kenuzás volt. Kisoroszipan szálltunk vízre, majd szépen leeeztünk egészen Tahitótfalugig. Mivel telt még a hét? Kutattunk az avarban, alaposan szemügyre vettük a Slótyi apró lakóit. Minden napra jutott valamilyen felfedezés. A turnusokban idén először kelta napot is tartottunk. Megnéztük a Régészeti Kiállítást, volt élőszavas mesemondás és a felelős állattartásról is tanultunk. A tábori heteket kincskereséssel zártuk, a Jági-tó medréig kalandozva, ahol minden kis csapat megoldotta a számára kigondolt apró rejtvényt.

Karlne Menráth Réka, Tóthné Becsei Katalin

Vívótábor

Húsz lelkes gyerek, több korosztályból, vágott neki az idei ötnapos vívótábornak a Pilisi Sportegyesület szervezésében. A program minden nap igazán tartalmasra sikerült: délelőtt és délután is két-két órás edzés várt a gyerekekre, ahol erőnléti feladatok, vívótechnikai gyakorlatok és vidám csapatversenyek váltották egymást.

Külön élményt jelentett, hogy együtt nézhették az éppen zajló Vívó Világbajnokság izgalmas asszóit. Nagy örömmel szurkoltak a magyar versenyzőknek, és a gyerekek közben sok inspirációt kaptak a világ legjobb vívóitól.

Az utolsó napon a szülők és családtagok is bekapcsolódtak: végig nézhettek egy teljes edzést, ahol látták, mennyit fejlődtek a gyerekek, mennyi energiát és lelkesedést tettek bele a közös munkába.

Bolváriné Szántó Valéria

Táboroztak a cserkészek is

A Szent Borbála cserkészcsapat idén Bakonyjácán tartotta tíznapos táborát 78 résztvevővel. A gyerekek őrösként felállított sátrakban aludtak, és maguknak építettek fából asztalokat és padokat, illetve ők készítették el a zuhanyzóikat is. A tábor tartalmasan telt, a programok között szerepelt sorverseny, falukutatás, kézműveskedés, túra, strandolás, cserkészjátékok, színelőadás, lelki nap, tutajverseny és a mindennapos tábortűz. Az utolsó napot lakoma zárta. A táborozók megélték a természetben töltött idő szépségeit és nehézségeit is, és sokat fejlődtek mind egyéni mind közösségi szinten. A vezetők és a gyerekek sok új élménnyel és a további cserkészéletüket meghatározó tapasztalatokkal mentek haza a táborból.

Módlí Kata

Összeállította Kovács Veronika

Zene, tánc, új kenyér

- programok a nyár végén

Július 26-án szombaton vidám délutánt töltött el a Nyugdíjas Egyesület a horgásztanyán. Az egyesület elnöke, Ziegler Vera elmondta, minden évben megszervezik ezt a találkozót, hogy egy kicsit kikapcsolódjanak, kötetlen keretek között beszélgessenek és szórakozzanak. Ilyenkor azok is eljönnek, akik nehezebben mozdulnak ki otthonról, esetleg megterhelő számukra egy hosszú kirándulás vagy program.

Amikor odaértünk, a kondérban már órák óta rotyogott az étel és várta a vendégeket. Az idei menü bagdulyás és – a szokásos palacsinta helyett – rétes volt. A finom falatokon és a jó hangulaton kívül a zene és a tánc sem maradhatott ki a programból. A hagyományokhoz híven idén is Laci és Józsi húzták a talpalávalót.

Az államalapítás ünnepe előtti estén a Danubia Zenekar koncertezett az Aulában. Csak magyar, de változatos műfajú zeneművek hangzottak el, Bartóktól a Bagossy Brothers Company-ig. Hámori Máté vezényelt és Csóka Anita énekelt.

Augusztus 20. nem csak az államalapítás, hanem az új kenyér ünnepe is. Az ünnepi mise után Szemere János atya szentelte meg a JÓkenyér pékáruít és Richolm Erik polgármesterrel szegték meg az első két kenyeret. A cipókból szokás szerint mindenki vihetett haza a családi asztalra.

De miért is szentelik meg a kenyeret? Kérdésünkre János atya válaszolt: “Augusztus 20-án, Szent István király ünnepén a katolikus kenyérszentelés hagyománya az aratás befejezéséhez és az új kenyér ünnepléséhez kapcsolódik, ami a magyarság életében a terményből, az élelemből és a hazából fakadó megélhetés, hála és közösségi összetartozás szimbóluma. A kenyérszentelés eredetileg egy népi aratóünnep volt, amit a sikeres betakarítás után tartottak, ma pedig az államalapítás ünnepével együtt tartanak, ahol a pap áldása mellett szentelik fel az új búzából készült kenyeret.”

“Mindkét kenyér – a kisebb méretű cipó és a nagy is – hagyományos búzakenyér volt, hosszú tésztavezetéssel, kovászos technológiával és ahogy minden JÓkenyér termék 30 éve úgy ezek a búzakenyerek is csak természetes alapanyagokat tartalmaznak” – mondta Mórocz Melinda, a cég marketing vezetője. Hozzátette, hogy a kenyerek a pilisszentiváni üzemben készültek.

A programok délután folytatódtak a Fő téren, ahol az Önkormányzat szervezett programokat kicsiknek és nagyoknak. Kitelepültek és kézműves foglalkozást is tartottak a Vegyél Pilisít alkotói, nevtettek a Garagulya Gólyalábas Kompánia, felléptek az Adenssa Egyesület, a PilisSalsa és a 4 for Dance táncosai. Magyar dalokat énekelt Vállai Krisztián aztán a Die Adlersteiner húzta a talpalávalót éjfélig.

Kovács Veronika, Bárdi Bálint

Bemutatkozik az új könyvtáros!

Augusztus elsejétől Dubiczki Eleonóra várja a Községi Könyvtárban az olvasókat. Eleonóra korábban a pilisszántói könyvtárat vezette, így számára nem új a könyvespolcokkal zsúfolt terep.

Eleonóra 2013 óta dolgozik könyvtárosként. Korábban teljesen más irányba indult el, tanult környezetvédelmi szakon, gyógynövényismereti és kémiai képzésen is részt vett, ám gerincproblémák miatt nem tudta kamatoztatni ezirányú ismereteit.

„Általános iskolás koromban még nem szerettem olvasni, inkább reál érdeklődésű voltam, aztán a reál beállítottság maradt, de hozzá jött a könyvek szeretete. És ez segített hozzá ahhoz, hogy a komoly gerincproblémáim után új munkát találjak. Három nagyon komoly műtéten estem át, az utolsónál az sem volt biztos, hogy újra fogok járni, de sikerült” – meséli Eleonóra.

A hatalmas akaraterejének köszönhetően a legalább egy évre saccolt gyógyulási időt lerövidítette három hónapra. Ám a korábbi életvitelt nem folytathatta tovább, így kötött ki a szántói könyvtárban.

„Abban az időben keresett a szántói polgármester munkatársat, amikor én a váltáson gondolkodtam. Imádok olvasni, így kaptam az alkalmon. Bevallom őszintén, ha az általános iskolai tanítóm nem is gondolta volna rólam, hogy egyszer könyvtáros leszek, azért nagyon testhezálló nekem ez a feladat. Szeretek emberek között lenni, beszélgetni velük és ha ráadásul a könyvekről kell diskurálni, az még inkább inspiráló számomra”.

Eleonóra minden korosztálynak és érdeklődésű körű látogatónak tud könyvet ajánlani, ráadásul nemcsak az interneten olvasott tartalmak alapján, hanem saját élmények után is, az elmúlt években ugyanis közel ezer könyvet olvasott el. Ám egyéb feladat is akad még a könyvtárban.

„A szentiváni könyvtár nagyon szép környezetben van, rengeteg kötet található meg benne, így öröm ide bejönni. Feladat azonban akad még, hiszen nemrégiben kezdték el az elődeim a könyvtári állomány digitalizálását, a könyvtári rendszer modernizálását, ami azért nem kicsi feladat, így nekem is akad vele munkám bőven, de hát ezért vagyok itt. Sosem ijedtem meg a rám váró feladatoktól” – mondja.

Eleonóra nagyon elszánt és határozott, konkrét tervekkel érkezett hozzánk.

„Mivel Szántóról származom és ott is élek, így Szentivánon nem sokan ismernek, ami bizonyos helyzetben lehet segítség, de hátrány is. Szükség lesz néhány változtatásra, például szabályozni szeretném az egyszerre kivehető könyvek számát, hogy jobban nyomon követhető legyen a kiadott kötetek útja. Remélem, hogy a változásokat jól fogják fogadni az emberek. Azt vallo, hogy az őszinteség mindennél fontosabb, én nem fogok kertelni, mindig kimondom, amit gondolok. Természetesen mindenféle kérést, kívánságot meghallgatok, kész vagyok a kompromisszumra, cserébe csak azt kérem, fogadjanak nyitottan, adják meg a lehetőséget, hogy közösen egy még jobb, gördülékenyen működő igazi közösségi könyvtárat hozzunk létre.

A könyvtárban október elsején lesz egy **Fábián Janka író-olvasó találkozó**, amit még Náda Andrea szervezett le. Eleonóra szeretettel várja az érdeklődőket, és ha nem is az első hónapokban, de a későbbiekben is lehet majd számítani hasonló programokra.

Könyvtár nyitva tartása:

Hétfő: zárva

Kedd: 13.00-19.00

Szerda: 09.00-16.00

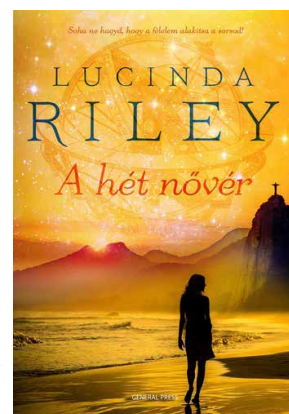
Csütörtök: 15.00-19.00

Péntek: 08.00-12.00

Minden hónap első szombatján:
09.00-11.00

Eleonóra ajánlja:

Mostanában nagyon népszerűek Lucinda Riley kötetei. Az én személyes kedvencem A hét nővér sorozat. De például a Rejtett szépség című műve is lélegzetelállító, egyszerre megrendítő és felemelő olvasmányélmény.

Kovács Veronika

Régi idők tanúi

Kedves Olvasóim! Mikor tudomásomra jutott, hogy van a falunak egy 102 éves lakosa, Juhász Margit néni, azonnal elhatároztam hogy Veled kezdem a Régi idők tanúi című sorozatot.

Fel is hívtam a fiát és a vejét és kértem a hozzájárulásukat egy látogatásra és beszélgetésre. Tetszett nekik az ötlet és előzetes egyeztetés után így került sor a személyes találkozóra, harmadmagammal mentem egy virágcsokor és egy desszert kíséretében felköszönteni Margit néni, kedvesen, barátságosan fogadott a fiával együtt és szívesen mesélt az életéről.

Juhász Margit néni 1923. június 5-én született egy 7 gyermekes családban, Ő volt a legkisebb gyerek és máig a legnagyobb fájdalma, hogy nem ismerhette az édesapját mivel születése előtt halt meg balesetben. Csobánkán nevelkedett és nagy szegénységben éltek. Mikor felcseperedett, férjhez ment és Balmazújvárosba költözött a férjével. Nemsokára megszületett első gyermekük, Ferenc, majd a későbbiek során egy leánygyermek, Margit. Egy alkalommal visszajöttek Csobánkára látogatóba és Margit néni rájött, hogy nem akar visszamenni mert itt érzi otthon magát. A férje végül elfogadta a döntését. Egyedül ment vissza, felmondott a munkahelyén, elintézt mindent, majd visszatért a családjához. Először Csobánkán majd Pilisvörösváron laktak.

1957-ben jelentkezett a pilisszentiváni bányánál bánya mentősnek. Ebben az időben hozta létre a bánya a Tánicsics és a Ságvári telepet az arra rászoruló bányászok, bánya mentősök és családjaik részére. A bánya és a telep közelsége biztosította, hogy bármikor bármi baj történik, a legrövidebb időn belül mozgósítani lehet az egész mentőcsapatot. Itt kapott lakást és konszolidálódott a Juhász család élete. Befogadó közösség volt itt, ahol barátokra is leltek. A férfiak a bányánál vagy a bányában dolgoztak. A közös munkahely és élethelyzet sok barátságot eredményezett. Az asszonyok pedig a bányászfelelőségek hasonló sorsát élték: szeretetben nevelték és gondozták a gyerekeket, ellátták a férjeiket és a háztartást. Még a kiskertek megművelésére is sort kerítettek. Ezt nagyon szerette Margit néni. Elmondta, hogy 99 éves koráig még tudott kicsit kertészkedni, de sajnos most már nem.

Néha-néha a bányász családok összejöttek egy kártyaparti-
ra esténként, az asszonyok együtt jártak vásárolni. A régi ruhaboltban dolgozó Teruska még ma is emlékszik Margit néni-
re és a barátnőjére, akik gyakran jöttek ebbe a "csoda boltba" ahol a cipőtől a cérnáig mindent meg lehetett kapni.

Amikor a gyerekek nagyobbacskák lettek a Pemüben dolgozott jó pár évet. Mikor gyerekei is családot alapítottak

ő tovább élte a kis serény, dolgozó életét. Két nagy szomorúság érte: Egy évben, 2010-ben meghalt a férje majd a lánya. Hogy most mégis kiegyensúlyozott, ápolt, gondozott, fizikailag és mentálisan is jól van az annak köszönhető, hogy a fia és családja, a veje, a 3 unokája és a 6 dédunokája nagyon törődik vele. Minden nap megy valaki hozzá, viszi a vásárolt dolgokat vagy viszi az ebédet, együtt megebedelnek, kávéznak még el is mosogatnak, szóval odafigyelnek rá.

Az elején írtam, hogy harmadmagammal mentem Margit nénihez. Az egyikük Kovácsné Janusch Jutka, akinek anyukája Margit néni barátnője volt. A másik az unokám, Hunor aki amikor meghallotta, hogy hova megyek azzal a felkiáltással ostromolt: "hadd menjek én is! Még soha nem láttam 102 éves embert és olyan kíváncsi vagyok!" Azt feleltem ezzel nincs egyedül mert még én sem láttam, sőt azt hiszem kevés ember dicsekedhet ilyen élménnyel. Mikor Feritől megkaptam a hozzájárulását hárman indultunk a találkozásra. Különleges és rendkívül kellemes élményben volt részünk.

Köszönjük szépen a barátságos fogadtatást, a kellemes beszélgetést, Margit néni! További jó egészséget kívánunk, sok szeretettel!

Gátas Erzsébet Judit

A SZENTIVÁNI SÉTA, ami nemzetközi tudományos kutatáshoz vezetett

A csigaházak általában jobbra kanyarodnak, azonban százezer példányból egy különleges: a háza az óramutató járásával ellentétesen kanyarodik. Öt évvel ezelőtt a régi temető környékéről került elő egy ilyen csiga, ma már egy japán egyetem tudósai próbálják megfejteni a tőle származó genetikai kódot.

Egy esős nap délutánján, a COVID-19 járvány legelején Miksa Viktor csavarogni indult két kislával a régi temető körüli utcákban. Viktor gyerekkorában nagy csigagyűjteményt állított össze és a gyermekei is szívesen nézegették az eső után előbújó puhatestűeket. Ekkor szúrta ki az első “balos” csigáját. “Rögtön tudtam, hogy ez egy különleges dolog. Tehát ilyen az ember általában életében egyszer talál, hogyha ezzel foglalkozik”, mesélte csillogó szemmel. Viktor nem biológus – közgazdász és egy könyvelő irodája van – arra, hogy létezik ez a ritka jelenség még amatőr csiga gyűjtő korából emlékezett.

A csiga élt és egészséges volt. Viktor írt egy levelet a Magyar Tudományos Akadémiának, hátha ők tudják valamire használni. Kiderült, hogy ezzel nem igazán foglalkozik senki Magyarországon, ezért a japán Shinshu egyetem kutatóprofesszorához, Takahiro Asamihoz irányították.

A “balos csigákkal” kapcsolatban százévente egyszer találunk valami újat a kutatók. Az 1800-as években két angol tudós foglalkozott ezzel, akik arra jutottak, hogy a mutáció genetikai szabályokat követ, a II. világháború után egy

német biológusnak sikerült először szárazföldi csigafajnál mutáns populációt kitenyészteni, és a XX. század végén a japán Asami talált egy mutáns gént hordozó, belterjesen szaporodó csigapopulációt, ahol a megszülető csigák fele egyik, a másik fele a másik irányba tekeredett.

Asami és Viktor levelezni kezdtek és a professzor felajánlotta, hogy megtanítja Viktort a mutáns csiga tenyésztés csínjára-bínjára. “Ez a Covid járvány alatt történt, leállt minden, elég unalmas időszak volt az életünkben, és akkor úgy voltam vele, hogy mi történhet, végül is próbáljuk ki”. Viktor begyűjtötte az egész családot – könnyű volt őket megtalálni, mert a csigák egy öt méter sugarú körben élnek az életüket – és belevágott a szaporításba és a saját labor kiépítésébe.

Viktor célja az volt, hogy olyan csiga családokat hozzon létre, aminek minden tagja “balos” házat növeszt. Ez egy nagyon bonyolult feladat. A csigák hímnősek, miután megtermékenyítik egymást, mindketten raknak tojásokat, tehát mindketten anyák és apák is lesznek. Az egyik nagy logisztikai kihívás annak a számon tartása, hogy melyik tojásnak ki az

anyukája. A balra kanyarodó csigák különlegessége, hogy az anya génjei határozzák meg, hogy az utódok háza merre tekeredik, tehát egy hagyományos házú csiga genetikája lehet különleges, de fordítva ez már nem biztos, az utódok házának tekeredéséből lehet ezt csak megállapítani. Ezért kellett Viktornak minden egyes utódot gondosan elkülöníteni, nyilvántartani és újra és újra párosítani, amíg végül sikerült stabil állományt létrehoznia. A párosítással arra törekedett, hogy a hagyományos géneket továbbadó csigákat kiszorítsa, mivel az mindig dominál a balra kanyarodást okozó génnek felett. Ez akkora feladatnak bizonyult, amit egyedül, szabadidejében nem tudott volna megvalósítani, így egy biológus álláskeresőnek szánt Facebook csoportban feladott egy álláshirdetést, és megtalálta Barabási Beát, a Phd fokozattal rendelkező biológust, aki azóta is segít neki a labor fenntartásában.

Viktornak és Beának majd 4 év alatt sikerült egy olyan csiga populációt kitenyésztenie, aminek minden tagja mutáns, tehát balra kanyarodik a háza. Ez azért nagy szó, mert ez eddig csak egyetemeken, laboratóriumokban sikerült, az ő csigái pedig egy pilisszentiváni családi ház kis szobájában, befőttes üvegekben és ikeás dobozokban nevelkednek. Jelenleg három helyen él ilyen tenyésztett "balos" csiga populáció: A japán Shinshu Egyetemen, az angliai Notthingami Egyetemen és Szentivánon a Fenyves utcában.

A japán egyetem nem csak jótanácsokkal, hanem pénzügyileg is támogatta a pilisszentiváni házi-laboratórium kiépítését. Cserébe annyit kértek, hogy, ha sikerrel jár a tenyésztés, akkor a csigákból származó mintát csak ők kaphassák meg. 2023-ban Takahiro Asami meg is látogatta Viktort, 10 napig dolgoztak együtt Szentivánon, magyar malakológusok (azaz puhatestűeket tanulmányozó tudósok) segítségével vettek mintákat a mutáns csigákból, hogy azokat a japán professzor hazavihesse további vizsgálatokra. Mivel Japánba élő csiga nem vihető be és a mutációval kapcsola-

Miksa Viktor, az egyik fia és Takahiro Asami Szentivánon.
Fotó: Miksa Viktor

tos információkat tartalmazó DNS-részecske az állat halála után 10 percig marad fenn, ezért Asami egy különleges folyadékban és termoszban szállította haza a mintákat. A munka itt nem ért véget, Japánban leírták a mintákból származó DNS kódot és valószínűleg évekig fog tartani mire megtalálják a mutációért felelős gént.

Valószínűleg ezen a ponton már felmerült a kérdés minden olvasóban: miért jó ez nekünk? A mutációért felelős gén vizsgálata egy orvostudományi alapkutatás része. Meglepően hangzik, de az emberek és a csigák génállománya nagyban megegyezik, ezért ha megfejtik, hogy mi okozza a csigák mutációját, akkor az magyarázatot adhat az embereknél előforduló mutációkra. A csigák aszimmetrikus állatok és, ha ránézésre nem is, de a belső szerveinket tekintve mi is aszimmetrikusak vagyunk. Nagyon ritkán előforduló emberi mutáció a situs inversus, ekkor az ember belső szervei az ellentétes oldalon fejlődnek ki, ennek a legárgukodóbb jele a jobb oldalon dobogó szív. Ha fény derül arra, hogy a csigák hogyan örökítik a "balos" mutációt, akkor közelebb kerülünk ahhoz, hogy mi okozza az embereknél előforduló rendellenességet.

Bárdi Bálint

A jobboldali csiga háza kanyarodik balra. Fotó Miksa Viktor

A TÖRTÉNELEM
SZERELMESEI
ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓ
FÁBIÁN JANKA
ÍRÓNÓVEL

2025. OKTÓBER 1-ÉN,
SZERDÁN 18 órakor

A program INGYENES,
REGISZTRÁCIÓ szükséges:
konyvtar@pilisszentivan.hu
tel.: 06/26-366-075

Darázsirtás

Marek Tamás

06 20 339 4393

Susi Bt.
2083 Solymár,
Györgyhegy utca 28/B

Solymári cégünk 29 éve foglalkozik
rovar- és rágcsálóirtással. Ha önnek
vagy ismerősének darázsirtásra
lenne szüksége, bizalommal
fordulhat hozzánk!

Szakszerű KLÍMATisztítás

Telefon: 06 30 190 2936

Gázkészülékekkel kapcsolatos szolgáltatások

- Egyszerűsített gázkészülék csere
(terv és műszaki ellenőrzés nélkül)
- Gázkészülékek tisztítása, karbantartása, javítása
- Fűtési rendszerek átmosása és be szabályozása

Hoffmann Ferenc épületgépész mérnök

Telefon: 06 30 951 0467

OTTHONI PÉNZKERESÉT!

**Borítékolás, csomagolás,
címkézés és egyéb
elérhetőségei**

ÉRDEKLŐDNI:

informacio.iwk.hu

ügyfélszolgálat:

06 (20) 910-4517

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

MENTŐK 112

Orvosi ügyelet, Tel.: 1830

RENDŐRSÉG 112

Körzeti megbízott: Papik András, Tel.: 06 20 489 6705

TŰZOLTÓSÁG 112

Pilisszentiváni Polgárőrség és Tűzoltó Egyesület
Tel.: 06 20 960 5680

KÖZTERÜLET-FELÜGYELET

Zrupkó Zsolt
Tel.: 06 70 682 7370

ORVOSI RENDELŐ

Pilisszentiván, Jóreménység u. 5.

Dr. Bozóvá Bernadett

06 26 367 963
06 30 125 0705
bozomed.kfi@gmail.com
Hétfő: 13-17
Kedd: 8-12
Szerda: 13-17
Csütörtök: 8-12
Péntek: (páros hét) 13-17
(páratlan hét) 8-12

Dr. Gábeli Márta

06 26 367 964
06 30 308 3100
Hétfő 8-12
Kedd 13-17
Szerda 8-12
Csütörtök 13-17
Péntek: (páros hét) 8-12
(páratlan hét) 13-17

A biztonságos betegellátás érdekében a személyes orvos-beteg találkozás előzetes időpont egyeztetést követően történik.

Ha valaki rendelési időn kívül lesz rosszul, elsősorban a saját háziorvosát próbálja meg elérni. Ha ez nem lehetséges, akkor az éppen rendelő, illetve készenlétet tartó orvost kell megkeresni.

Dr. Nádor Emese foglalkozás egészségüggyel kapcsolatban továbbra is elérhető, hétfőnként 9-11 óra között, időpont egyeztetés alapján. Tel.: 06 20 942 0373

FOGÁSZAT

Bejelentkezés: 06 26 367 988
Dr. Szabó Ildikó
Hétfő 8-14
Kedd 13-19
Szerda 8-14
Csütörtök változó
Péntek 8-14
Időpont foglalás szükséges!

GYÓGYSZERTÁR

Tel.: 06 26 367 018
Hétfő-Péntek: 8-18
Szombat: 8-12
Vasárnap: Zárva

VÉDŐNŐK

Bencsik Mariann, Tel.: 06 70 319 5064
Bóka-Páva Eszter, Tel.: 06 30 149 4992

HULLADÉKSZÁLLÍTÁSI ÜGYF. SZOLG.

Vertikál Nonprofit Zrt.
Tel.: 06 22 366 029
ugyfelszolgalat@vertikalzrt.hu

POSTA

Tel.: 06 26 367 074
Hétfő: 8-12, 12:30-16
Kedd: 8-12, 12:30-14
Szerda: 8-12, 12:55-18
Csütörtök: 8-12, 12:30-16
Péntek: 8-12, 12:30-16

KÖNYVTÁR

Szabadság út 87.
06 26 366 075,
06 70 319 0695
konyvtar@pilisszentivan.hu
Könyvtár nyitva tartása:
Hétfő: zárva
Kedd: 13.00-19.00
Szerda: 09.00-16.00
Csütörtök: 15.00-19.00
Péntek: 08.00-12.00
Minden hónap első szombatján: 09.00-11.00

PILISSZENTIVÁNI NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

Szabadság út 87.
Tel.: 06 30 634 2818
iskola@pilisszentivan.hu

NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Óvoda utca 5.
Tel.: 06 26 367 352
ovoda@pilisszentivan.hu

TÁJHÁZ

Szabadság u. 86.
Az épület látogatása és terembérlés
előzetes egyeztetés alapján lehetséges.
Tel.: 06 70 382 4801
(hívható hétköznap 16:00 és 19:00 között)

RÉGÉSZETI KIÁLLÍTÁS

József Attila u. 9.
A kiállítótér egyeztetést követően látogatható.
Időpont egyeztetés (hívható hétköznap 9:00-16:00):
Frankhauser Péterné: 06 70 380 9559
Marlok Tamás: 06 20 519 8688

BÁNYÁSZ EMLÉKHÁZ

József Attila u. 11.
A kiállítótér egyeztetést követően látogatható.
Időpont egyeztetés (hívható hétköznap 9:00-16:00):
Kovács Zoltán: 06 20 373 2898
Csovics Balázs: 06 20 938 1514
Kovács István: 06 20 509 8125

GENERÁCIÓK HÁZA

Bányatelep 3.
Molnárné Baranyai Renáta
Tel.: 06 70 339 4993
generaciokhaza@pilisszentivan.hu

POLGÁRMESTER

Richolm Erik
Tel.: 06 70 372 4022
polgarmester@pilisszentivan.hu

ALPOLGÁRMESTER

Marlokné Somogyi Ildikó
alpolgarmester@pilisszentivan.hu

JEGYZŐ

Dr. Peller György
Tel.: 06 70 314 6093
e-mail: jegyzo@pilisszentivan.hu

PILISSZENTIVÁN ÖNKORMÁNYZATA

2084 Pilisszentiván, Szabadság út 85.
06 26 367 322
www.pilisszentivan.hu
hivatal@pilisszentivan.hu
Félfogadás:
Hétfő: 13-16
Szerda: 7:30-12, 13-17
Péntek: 7:30-12

HIRDETÉSI LEHETŐSÉG A SZENTIVÁNI ÚJSÁGBAN

Hirdetértelmegrendelés:
pilisszentivaniujsg@gmail.com

Hirdetési méretek és árak

Hirdetési méret	Ár
1/1 200 x 287 mm	40 000 Ft
1/2 210 x 138 mm	20 000 Ft
1/4 95 x 138 mm vagy 68 x 200 mm	10 000 Ft
1/8 35 x 200 mm	5 000 Ft

IMPRESSZUM

Bárdi Bálint, felelős szerkesztő, fotós
Dr. Kovács Veronika, szerkesztő
Marlok Dorottya, grafikus
Címlapfotó: A Garagulya Gólyalábas Kompanya
előadása augusztus 28-án.
Következő lapzárta: Szeptember 28.
Elérhetőségünk: pilisszentivaniujsg@gmail.com
A lap kiadója:
Pilisszentiván Község Önkormányzata.

Hőkomfort termékeink, mint az ülésfűtés, ülésklimatizálás és kormányfűtésünk már évtizedek óta bizonyítják pozitív hatásukat.

Az elmúlt két évben új **pneumatikai megoldásainkkal** egészítettük ki portfóliónkat, melyek világszerte már több millió járműben bizonyították hatékonyságukat. Az új fejlesztésű technológiánk a megszokott kényelmet, a személyre szabható beállításokat is biztosítják.

Az új termékek megszületésében a pilisszentiváni telephelyünk is jelentős szerepet tudhat magáénak a jövőben: a **fejlesztéstől egészen a tesztelésig** dolgozhatnak kollégáink a komfort még magasabb fokának megteremtésén.

Ezen új termékeinket mutatjuk be Önöknek!

Pneumatikus deréktámasz

Az ülésbe épített légpárnák kényelmesen alkalmazkodnak az egyén igényeihez, ezzel megteremtve a derék tökéletes támasztását, amit exkluzív szeleptechnológiánk gyorsan és vibrációmentesen biztosít.

Pneumatikus masszázs

Mérnökeink és termofiziológiai szakembereink a jövőben egy rendszerbe integrálják az ülés masszázst és a hőkomfort termékeinket, ezzel egy igazi kényelmet biztosító rendszert hozva létre. Szabadalmaztatott SMA szeleptechnológiánk vezérlésével akár 14 légkamra is segíti a teljes hátterület masszírozását, ezzel növelve a jó közérzetet és relaxációt.

Puls.A™

A Gentherm's Puls.A jövőbeli fejlesztésünk precíziós mikrolégnyomást alkalmaz majd, hogy nyugtató, lüktető masszázst biztosítson, amely lehetővé teszi a vezetők és az utasok számára, hogy mély, személyre szabott ellazulást élvezzenek minden utazás során.

gentherm.com

careers.gentherm.com

+36 26 567 957

cv@gentherm.com

Pilisszentiván, Bányatelep 14.

Gentherm Hungary